

FAGOPPGAVE

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

Utarbeidet av:

Hanne Bråten Oddøy

Studium:

Deltids førskolelærerutdanning (DEFU 12)

Innlevert:

Høst 2015

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

Forord

Jeg vil starte med å sitere Inger Hagerup sitt dikt Mauren.

«Liten? Jeg? Langt ifra,

Jeg er akkurat stor nok. Fyller meg selv helt på langs og på tvers fra øverst til nederst.

Er du større enn deg selv kanskje?»

Diktet forklarer på en barnlig og leken måte betydningen av å få lov til å være seg selv i en likeverdig verden. Temaet berører selve kjernen i rapportens tema.

Jeg vil starte med å utrette en takk til de personene som har bidratt med faglig støtte og hjelp i form av oppmuntring og gode ord. Dette har betydd masse og gjort arbeidet mulig å gjennomføre.

Jeg starter med å takke basisgruppen gjennom snart fire studieår, støtten og hjelpen fra dere sent og tidlig har vært til uvurderlig hjelp.

Takk til mine informanter, som stilte opp og ga av sine kunnskaper og synspunkter til meg.

Takk til min veileder Anita Berg-Olsen for god veiledning under hele prosessen.

Tilslutt må jeg takke min familie, min mann og mine tre barn for all forståelse og tålmodighet de siste 12 ukene. Dere har forståelsesfullt listet dere forbi meg i mine mange frustrerte og dyp konsentrerte øyeblikk, og levd med at rapportskrivningen periodevis har gjort meg svært selvopptatt. Nå kommer jeg sterkere tilbake.

Tusen takk.

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

Sammendrag.

Det overordnede tema for denne rapporten er *Den profesjonelle barnehagelærer*. Ut fra dette har jeg valgt å fokusere på barns medvirkning. Ut fra dette fokuset valgte jeg problemstillingen:

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

Problemstillingen dannet grunnlaget for valg av teori og metode. Det teoretiske fokuset i oppgaven omhandler medvirkning med fokus på de yngste barna, deres kroppslighet og pedagogens barnesyn.

Jeg har valgt å basere rapporten på et kvalitativt forskningsintervju der jeg har innhentet informasjon fra to barnehagelærere omkring deres kunnskaper og praksis omkring medvirkning for de yngste.

Resultatet viser at det ikke er samsvar mellom barnehagelærernes kunnskap

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

Innhold

Forord.....	1
Sammendrag.....	2
1.0 Innledning.....	4
1.1 Begrepsavklaring.....	4
1.2 Oppgavens oppbygning.....	5
2.0 Teori om medvirkning med fokus på de yngste.....	5
2.1 De yngste barnas kroppslighet og pedagogens oppmerksomhet.....	6
2.2 Medvirkning er de yngstes førstehåndserfaringer med demokratiet.....	7
2.3 Forståelse av de yngste som åpner eller lukker for medvirkning.....	7
2.4 Forståelse som lukker for medvirkningen.....	7
2.5 Forståelser som åpner for medvirkning.....	8
3.0 Metode.....	9
3.1 Datainnsamling.....	10
3.2 Forarbeid i forkant av intervjuene.....	10
3.3 Gjennomføringen av intervjuene.....	11
3.4 Presentasjon av informantene.....	11
4.0 Analyse av intervjuene.....	12
4.1 Informantenes tanker og kunnskaper om medvirkning.....	12
4.2 Medvirkning i praksis.....	13
5.0 Drøfting av funn.....	16
5.1 Tilnæringsmåter til medvirkning.....	17
5.2 «som pedagog er jeg hele tiden i en modningsprosess».....	18
6.0 Konklusjon og avslutning.....	19
Litteraturliste.....	21
Vedlegg 1.....	22
Vedlegg2.....	23

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

1.0 Innledning.

Samfunnets syn på barnet har de siste årene vært i endring, noe som også har endret barnehagelærernes rolle ovenfor barnet. I 2006 kom retten til barns medvirkning inn i rammeplanen, noe som ga barnehagelærerne en utfordring både på sin egen praksis og sin forståelse av barnet og sin rolle som pedagog. Rammeplanen slår fast at den pedagogiske virksomheten skal planlegges slik at den gir rom for medvirkning, og at den skal motivere barna til å påvirke sin egen hverdag. (R, 2006).

Barns medvirkning har alle studieårene interessert meg ekstra fordi det utfordrer mange sider ved oss, både i kraft av at vi er voksne og av at vi er pedagoger. I møte med barns medvirkning har jeg en opplevelse av at dette kan minimeres. Fordi det kan være et misforstått begrep. Jeg vil gå ut fra at dette ikke skjer av en vond vilje, men fordi det virker lite konkret og lite håndterbart da barns medvirkning bygger på en filosofi. Hvorvidt barn får muligheten til å oppleve medvirkning i barnehagen tror jeg også avhenger av barnets alder, modenhet og verbalt språk. For å konkretisere begrepet ligger fokuset i denne rapporten hos 1 åringene. Derfor ble problemstillingen slik:

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av barns medvirkning for 1 åringene?

Denne rapporten bygger på en kvalitativ metode der jeg har intervjuet to barnehagelærere om deres tanker og praksis rundt medvirkning. Formålet med rapporten er å belyse dette temaet med et ønske om å kunne skape refleksjoner i fagfeltet rundt barns rett til medvirkning for 1 åringene.

1.1 Begrepsavklaring.

Før jeg starter på teoridelen vil jeg gi en kort begrepsavklaring når det gjelder medvirkning. Ordet i seg selv kan brukes ulikt etter hvilke syn og kunnskaper man har om tema, Norsk synonym ordbok (2002) forklarer medvirkning rent språklig som : «*Assistere, bidra, delta, ha en finger med, influere og opptre*» (sitert av Bae fml.,2006 s.8). Ut fra dette kommer det frem at medvirkning er noe som oppstår når man deltar i en gruppe sammen med noen, men at å delta ikke er nok i seg selv, man skal være med å påvirke innholdet i gruppen som å *influere, bidra, ha en finger med*. Videre skal medvirkning fremstå som et drøftingsområde, og ikke en metode eller et program som skal gjennomføres på en bestemt måte (Bae mfl.,2006). Begrepet

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

«de yngste» kan i barnehagesammenheng romme alle barn på småbarnsavdelingen.

Undersøkelsens fokus er 1 åringene, jeg vil videre i rapporten omtale 1 åringene som «de yngste»

1.2 Oppgavens oppbygning.

Nå har jeg presentert mitt tema og problemstilling med begrunnelse og beskrevet rapportens formål. Jeg har avklart begrepet medvirkning som rapporten bygges på, og som vil bli brukt mange ganger. For å finne barnehagelærernes forståelse av medvirkning for 1 åringene vil jeg starte med å presentere relevant teori i forhold til tema. Teoridelen omhandler barns medvirkning med fokus på de yngste der kroppslighet og pedagogens oppmerksomhet og barnesyn vil bære tyngden. Jeg kommer til å redegjøre for mitt valg av metode og begrunnelse for dette. Jeg vil så fortelle hvordan jeg har gått frem for å samle data før jeg presenterer resultatene av analysearbeidet. Jeg vil så drøfte mine funn i lys av relevant teori og egne refleksjoner. Rapporten avsluttes med en konklusjon.

2.0 Teori om medvirkning med fokus på de yngste

Barnehageloven §3 sier følgende om barns rett til medvirkning:

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagedagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnet synspunkter skal tilleggesvekt i samsvar med dets alder og modenhet (R, 2006 s.13).

Videre sier rammeplanen at barnehagen skal ta barns uttrykksmåter som utgangspunkt, og at dette er noe personale skal lytte til og forsøke å tolke, og at personalet skal vise respekt for barnas intensjoner og opplevelsesverden, barns rett til medvirkning skal integreres med barnehagens innholdsområder. (R, 2006).

En avgjørende faktor for hvordan barnehagelæreren forstår og tolker barnets rett til medvirkning handler om oppfattelsen den voksne har av barnet, altså han eller hennes barnesyn. Eva Johansson (2011) sammenligner det å se barnet som subjekt som det å se barnet som et medmenneske. Noe som innebærer at barnehagelæreren også henvender seg til barnet som et medmenneske. Et fullverdig menneske med relevante intensjoner, behov og ønsker som pedagogen ønsker å forstå og ta hensyn til. Med et slikt barnesyn vil

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

barnehagelæreren strebe etter å møte barna på deres premisser, og prøve å opparbeide seg en forståelse av barnas opplevelse, behov og individualitet. Ved å jobbe innenfor et barnesyn som ser på barn som medmennesker, dette åpner for å se på barnet som en person med erfaringer, evner og perspektiver som skal tas i betraktning og virksomheten tilpasses ut fra dette barnets intensjoner.

Daniel Stern hevder (i følge Sandvik, 2006, s.16) at barnet helt fra fødselen av fornemmer at det er en egen person atskilt fra andre. Altså å være meg representeres som en indre følelse fra barnet er født. Sandvik (2006) hevder at vår identitet er noe vi til enhver tid forhandler oss frem til i et sosialt samspill med andre.

Med dette blikket på det yngste barnet tilegnes deres tydelige kroppsspråk mening og verdi. Barnet er ikke en del av en voksen, men en eget individ med egne følelser og intensjoner. Det er derfor svært viktig og oppfatte barnas signaler, for å kunne forstå hva de prøver å formidle til omverden.

2.1 De yngste barnas kroppslighet og pedagogens oppmerksomhet.

Måten de yngstes kroppsspråk fremstår på innehar informasjon om deres ønsker, intensjoner og behov, og hvordan de opplever seg selv og verden (Fredriksen, 2013). Barna kommuniserer med omverdenen store deler av sin våkne tid. Lyder og ord følges av et mangfoldig kroppslig uttrykk. Barnets følelser røpes i form av klappende hender og latter, mot gråt og trampende bein. Deres følelser avsløres av tonefall, alvor i øynene, lysten i fingrene eller sorgen i ansiktet. Ved å tolke disse ut fra kontekst, kan man finne informasjon om barnets følelser og ønsker. De yngste skal på denne måten påvirke sin egen hverdag og barnehagens virksomhet. (Sandviken, 2006).

Å møte barnet med en åpenhet både mentalt og emosjonelt krever at man må møte barna i deres opplevelse med engasjement og sensitivitet. De voksne skal være der for barna som deres talerør for å hjelpe dem selv til å uttrykke sine hensikter (Johansson, 2011).

Rammeplanen legger vekt på at personalet må være «lydhøre.» (R2006, s.13). Den stiller med dette et krav til at personalet er sensitive og observante i sin omgang med barna. Norli og Bess (2010) omtaler aktiv lytting, de hevder dette forutsetter at den voksne tar til seg barnets opplevelser eller ytringer og anerkjenner dem. «*Det handler om å bruke sin faglighet i kombinasjon med blikket for den enkelte og være en voksen med hjerte og hode.*» (Norli og Bess, 2010 s.45).

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

2.2 Medvirkning er de yngstes førstehåndserfaringer med demokratiet.

Jansen (2013, s.43) drar frem John Dewey (2005) sin forståelse av demokrati i barnehagesammenheng, han mener det handler om selve livet, der man deltar og inngår i et felleskap. Det handler om å få leve livet som en deltager. Det samme som at demokrati betyr å ha oppgaver knyttet til felleskapets beste. Når barnet kan medvirke i å utvikle barnehagens innhold sammen med andre, lærer barnet å kjenne seg selv og demokratiske prosesser i gruppen. Denne prosessen for å fremme danning gjør barnehagen til en demokratisk arena der voksne og barn møtes og likeverdighet og respekt for hverandre dominerer (Jansen 2013). For oppnå medvirkning, slik at barnet får gode erfaringer med demokratiske overveielser og sosiale prosesser i gruppen, er det avgjørende at barnehagelæreren åpner opp og implementerer medvirkning på avdelingen. Om dette gjøres fullt ut, delvis eller ikke i det hele tatt beror på barnehagelærerens forståelse av barnet.

2.3 Forståelse av de yngste som åpner eller lukker for medvirkning.

Samfunnet bærer mange ulike forståelser om de yngste barna. Ovenfor har jeg presentert hvordan barnehagelæreren skal med sin oppmerksomhet være åpen og lydhør ovenfor de yngstes uttrykk, og hvordan og hvorfor dette skal anerkjennes og respekteres. Jeg vil videre forklare hvilke faktorer barnehagelærerne står over som kan påvirke deres oppfatninger av barnet som åpner eller lukker for medvirkning.

2.4 Forståelse som lukker for medvirkningen

«Vår forståelse av barnets kunnskap og evner formes av familiepolitikk, reklame og forbruksstoff, som igjen fører til en tatt-for-gitt forestilling om hvordan et lite barn virkelig er.» (Johannesen og Sandviken 2008 s.12). Våre definisjoner på hva et barn er og kan, kan i noen tilfeller sammenlignes med definisjon av hva det vil si å være voksen. Når dette skjer stilles den voksne opp som standard og mål for utviklingen og i dette bildet fremstår den voksne som den dominerende part. (Johannesen og sandviken 2008). Synet på at barnet er noe primitivt som skal utvikle seg til noe mer avansert, er en forståelse av barnet som baseres på å se barnets utvikling i form av fysiologiske forhold. I dette tilfellet kan for eksempel gråt tolkes ut fra kroppslige forhold som sult eller tretthet. Dette vil på sin side lukke pedagogens evne til å se på barnets gråt som uttrykk for noe mer, som for eksempel et uttrykk på kjedsomhet eller misnøye i situasjonen (Johannesen og Sandviken, 2008). Med et slikt syn på barnet kan det

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

være vanskelig å se nødvendigheten av barn som kulturelle og samfunnsmessige individer med krav på medvirkning (Joanssen og Sandvik, 2008).

Kjetil Seinsholdt (2007) nevner (i følge, Johannesen og Sandviken 2008,s.17) hvordan rammeplanen kan være med på å holde liv i dette synet på barn som en gruppe med mangler. Han viser til rammeplanens bruk av verb som beskriver barns behov «å få, å utvikle, å bli, å erfare, å oppleve, å lytte» (Johannesen og Sandviken 2008, s.17.). Når dette blir satt opp mot verbene som brukes om voksnes oppgaver som: «å tilby, å gi, å sørge for, å skape, å tilrettelegge, å oppmuntre, å stimulere, å støtte» (Johannesen og sandviken 2008. s 17). Dette gir oss et syn på personalet som den part i samspillet som skal gi, mens barnet er den passive parten som skal ta imot. Dette står ikke i forhold til rammeplanens øvrige krav som fremhever at barnet skal bli hørt og være en aktiv part i egen hverdag. Dette kan gjenspeile noe av ambivalensen som finnes også ellers i samfunnet, der forståelse av barns kompetanse går i ulike retninger og kolliderer med hverandre. (Johannesen og Sandviken 2008). Berit Bae (2012) sin forskning på medvirkning blant de yngste viste seg at barnehagelærere i stor grad hadde medvirkning som et ideal, noe fint de kunne samtale om og synes er bra, men når medvirkning ble observert på avdelingene der 1åringene er, ble det plutselig veldig komplisert. Det blir sløffet og satt på vent, fordi barna blir sett på for unge, umodne og uten tilstrekkelig språk for å kan gjøre seg forstått og skjønne sitt eget beste.

Jeg har nå gjort rede for forståelser av barn som lukker muligheten for medvirkning blant de yngste. Forståelser av barn som en gruppe mennesker med mangler der barns uttrykk ofte blir begrunnet ut fra kroppslige årsaker. Jeg vil videre i neste underkapittel gjøre rede for en forståelse av barnet som legger til rette og åpner opp for barns medvirkning for de yngste.

2,5 Forståelser som åpner for medvirkning.

Som voksen står vi i en maktposisjon ovenfor barna, på grunn av at vi har et lengere levd liv og den fysiske dominansen i kraft av at vi er større og sterkere. Om vi har vilje til å buke vår maktposisjon til å ta ansvar og se barnet som subjekt, og at barnet selv er ekspert på sine egne følelser og opplevelser er avgjørende på hvordan vi tolker og legger til rette for medvirkning. (Johanssen og Sandviken 2008).

Barnehagelærerne må våge å slippe kontrollen, vi må våge å ta inn over oss det barna formidler gjennom verbale og kroppslige uttrykk (Johanssen og Sandviken, 2008). Et møte med 1 åringen skal ikke bare handle om et møte mellom en voksen og et barn, det skal handle

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

om et møte mellom to mennesker, der begge parter har lik betydning i relasjonen. (Joanssen og Sandviken, 2008). Å møte den andre som subjekt innebærer å anerkjenne barnets rettigheter i forhold til egen opplevelsesverden. Oppmerksomheten må rettes mot barnet som en deltaker i sitt eget liv, og barnets stemme får en virkning i felleskapet. (Johanssen og sandviken 2008). Dette åpner opp for at barnet får være medskapende og får skape sine egne subjektiviteter, sine kulturer og sin kunnskap, og at dette blir gjort i et felleskap sammen med andre barn og voksne. Fallgruven her vil være å ikke overlate for stort ansvar på barnet, med intensjon om at de kan så mye. Barna er ikke like kompetent i ett og alt. Det fins situasjoner der de ikke kan ta ansvar da de er for unge til å stå ansvarlige. Det er heller ikke galt å innse at barnet trenger kunnskap, på lik linje med at voksne også trenger økte kunnskap. Et godt grunnlag for drøftingsområde for barnehagelærerne vil være nettopp denne balanseringen, der fokuset bør ligge på barnet som medskapende og den voksne som den ansvarlige. (Johanssen og Sandviken, 2008).

3,0 Metode.

«Metode er redskapet vårt i møte med noe vi vil undersøke» (Dallan, 2012. s. 83). For å lykkes med å skrive denne oppgaven og for å få riktig informasjon som kunne belyse problemstillingen var det avgjørende hvilken metode jeg valgte. En metode fungerer som en retningslinje for hvordan man samler inn og systematisere informasjonen til undersøkelsen. De metodene jeg er kjent med er kvantitativ og kvalitativ orientert metode. Felles for metodene er at de fører til økt forståelse ovenfor menneskenes handlinger og samhandlinger i samfunnet. (Dallan, 2012). Når man velger metode for en undersøkelse må man granske hva man ønsker å finne ut og nærheten man trenger til sine informanter. Kvantitativ metode innebærer muligheten til å hente informasjon fra en større gruppe mennesker, hvor man ser etter en bredde eller et gjennomsnitt. Ut fra innhentet data kan man føre statistikker og utføre regneoperasjoner i størrelse og mengde. (Dallan, 2012). Da jeg måtte avgjøre metoden for undersøkelsen tok jeg utgangspunktet i min problemstilling som følger:

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene.

Siden jeg her var ute etter å finne en forståelse ville jeg være avhengig av nærhet til mine informanter. Jeg måtte ha mulighet til å stille oppfølgingsspørsmål, til å gå i dybden av informasjonen informantene gir som omhandler deres tanker, meninger og utfordringer. Jeg ville også være avhengig av å avklare eventuelle misforståelser. Deres subjektive forståelse av

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

situasjonen lar seg ikke tallfeste eller måle. Disse kriteriene faller under kvalitativt orientert metode, derfor har jeg skrevet en kvalitativ orientert undersøkelse der jeg tar i bruk intervju som metode. Dette vil få meg i direkte kontakt med informantene og jeg vil få muligheten til å undersøke feltet fra innsiden (Dallan, 2012).

3.1 Datainnsamling.

Når jeg lette etter informanter til forskningen, var kravet at hun eller han måtte jobbe med de yngste, eventuelt ha lang erfaring fra småbarnsavdelingen. Siden medvirkning er et nytt felt i barnehagen var det også avgjørende at informantene har jobbet med de yngste etter 2006 da medvirkning kom inn i rammeplanen. Jeg ønsket å intervju to informanter, antallet mener jeg er riktig tatt i betraktning av undersøkelsens omfang og tidsperspektiv. Jeg valgte å intervju to informanter jeg kjenner til fra tidligere, jeg møtte derfor ikke informantene mine objektivt. Jeg visste at dette kunne komme til å virke forstyrrende i analyseprosessen, dersom jeg så at ting ikke sto i samsvar med det de fortalte meg i intervjuet og slik jeg kjenner dem. Jeg valgte likevel å gjennomføre intervjuene med dem, og har gått mange runder igjennom analyseprosessen for å forsikre meg om at intervjuene er analysert og tolket bare ut fra det som kom frem i intervjuene.

Jeg sendte kort tid etter at problemstillingen var formulert et informasjonsbrev på e- post. Informasjonsbrevet inneholdt en presentasjon av meg selv og mitt tema, samt en forespørsel om deltagelse på intervju. Jeg ringte en uke senere barnehagelærerne for å få et svar. Begge hadde mottatt e- posten og var villige til å stille på intervju. Vi avtalte tidspunkt over telefon når vi kunne møtes for intervju.

3.2 Forarbeid i forkant av intervjuene.

Jeg hadde i forkant av intervjuene skrevet en intervjuguide som jeg hadde med meg. Denne skulle hjelpe meg til å holde en rød tråd for å få besvart og belyst de punktene jeg mener var viktig for mitt tema og problemstilling. Jeg bygde intervjuet opp av to ulike bestanddeler. Første delen handler om deres beskrivelse av sine kunnskaper og oppfatninger av begrepet medvirkning og betydningen dette har for de yngste. Andre del av intervjurunden var praksis orientert. Jeg ville vite hvordan de yngste på deres avdeling opplevde medvirkning. Ved hjelp av en praksishistorie som berørte medvirkning i forhold til annerkjennelse av barns spontane

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

impulser, vil jeg se hvordan forståelse som kom frem. Informantene mine visste tema og problemstillingen min, men ikke mine spørsmål. Dette fordi jeg ville ha svar der de ikke har brukt tid på å reflektert og lest seg opp i forkant for å besvare faglig korrekt.

3.3 Gjennomføringen av intervjuene

Jeg ble senere godt mottatt av begge mine informanter og begge presiserte at de likte temaet og anså dette som viktig å belyse. Det ene intervjuet foregikk uten forstyrrelser på et lekerom i barnas utetid. Jeg fikk bruke lydopptak av intervjuet og vi hadde ingen forstyrrelser, intervjuet varte rundt 45 minutter. Det andre intervjuet foregikk på hennes kontor, hun ba om å få slippe lydopptak da hun syntes dette var ubehagelig, noe som var helt greit, men krevde mer skriving fra min side. Intervjuet ble noe forstyrret av at telefonen ringte og noen som kom inn og spurte etter henne. Som følge av dette ble dette et litt mer krevende intervju, men jeg følte vi holdt en fin flyt og fokus på den røde tråden allikevel. Dette intervjuet varte rundt 60 minutter.

Jeg startet intervjuet med og presisere det jeg hadde skrevet i informasjonsbrevet om hvordan jeg ville overholde personvernet. All informasjon ville bli aidentifisert og all data blir slettet når oppgaven leveres inn. Jeg presiserte også at jeg ikke var ute etter teoretiske svar eller å bedømme riktig og galt i forhold til dette, men at jeg var ute etter deres subjektive forståelse av medvirkning. Deres forståelse er noe de har, og den eies av dem, og kan derfor ikke bli feil. Vi tonet oss inn på hverandre og «snakket oss varm» Jeg følte vi opprettet god kontakt og at tillitten var tilstede da vi startet, noe som jeg anser som viktig da usikkerhet er noe jeg mener fort kan føre til ulike feiltolkninger. Jeg følte også at informantene var ærlige, sa ting som de mente, å ikke si det de kanskje kunne tenke seg jeg ville høre. Denne nærheten gjorde det lettere å berøre ulike tema og gå dypere inn i det som kom frem.

3.4 Presentasjon av informantene.

Jeg har besøkt to privatdrevne barnehager på Helgeland. Den ene barnehagen består av en småbarnsavdeling fra 0-3 år og en storbarnsavdeling fra 3-6 år. Den andre barnehagen utgjør en avdeling der barna er delt i aldersbaserte grupper, og har bestemte pedagoger som følger barna etter alderen.

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

Informant 1

Kvinnelig barnehagelærer i slutten av tretti årene, hun ble uteksaminert våren 2001 og har jobbet som styrer og vært pedagogisk leder for småbarnsgruppen i en 10 års periode.

Informant 2

Kvinnelig barnehagelærer i førti årene, uteksaminert våren 94. Seks av årene har hun jobbet på en ren småbarnsavdeling, mens de resterende årene har hun jobbet med blandet aldersgrupper og vært styrer.

4.0 Analyse av intervjuene.

Etter intervjuet og bearbeidelsen av den sitter jeg igjen med funn som er relevante og som er med på å besvare problemstillingen min, hvilken forståelse barnehagelæreren har av medvirkning for 1 åringene.

4.1 Informantenes tanker og kunnskaper om medvirkning.

Informant 1 forteller meg at hun ser på medvirkning som låringsens rett til å delta på ulike og allsidige aktiviteter i barnehagen ut fra sine egne premisser. « *Barna setter sine avtrykk i hverdagen, og vi må legge barnehagedagen opp etter deres ønsker og behov*». Samtidig som hun presiserer at det er viktig å være en tydelig voksen som setter grenser. Hun utdyper at barna trenger grenser, de blir trygge av det.

Jeg spurte om det var noen deler av medvirkningen som må settes på vent på grunnlag av barnets unge alder. Hun svarte momentant: «*Absolutt ikke, medvirkning handler om respekt for barnas uttrykk, hvis ikke jeg kan respektere 1 åringen, hvordan kan jeg respektere han som 5 åring da? Medvirkningen må starte med en gang*»

Informanten forteller videre at medvirkning har stor betydning for selvbildet og selvtilliten til barna, at selvfølelse og selvtillit dannes når de får lov til å prøve seg på og ta avgjørelser. Hun ser også at medvirkning er viktig da den danner grunnlaget for at vi voksne skal reflektere over de yngstes kompetanse. Dette er med på å øke de yngste verdighet. «*Vi lærer å se dem som et medmenneske og ikke bare som ei aldersgruppe med begrensninger.*»

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

Informanten føler seg stødig på medvirkning, dette begrunnes med at barns uttrykk ofte diskuteres i personalgruppen. Hun benevner seg selv som lydhør og observant når det kommer til de yngstes uttrykksform. Hun legger avslutningsvis til at hun «*selvfølgelig alltid kan bli bedre.*»

Informant 2: La vekt på kontroll, at medvirkning er noe som oppstår når «*den voksne klarer å slippe kontroll og bare følge barna å se hva som skjer*» Hun påpeker at hun har tolket medvirkning slik at alt ikke skal være så voksenstyrt hele tiden.

La barna klatre og teste seg litt når vi likevel er sammen med dem, la de plaske i søla og la de ha gnisten mens det står på. Vi har jo både tørkeskap og skiftetøy. Samtidig er det en balansegang, vi skal være den ansvarlige voksne, som gir barna spillerom

Svaret utdypes med at medvirkning for de yngste er like viktig som medvirkning for de eldre barna. Hun begrunner det med at de yngste er like kompetente som eldre barn. De kan delta på det samme som 5 åringen, det handler om hvordan aktivitetene blir tilrettelagt.

Informant 2 anser medvirkning som læreingsbærende når det gjelder sosialkompetanse, barna skal våge å vise hvem de er, samtidig som de lærer å se den andre og ta hensyn til gruppen.

Hun anser seg selv og personalet som gode på medvirkning, dette begrunnes med at de tar barns innspill på alvor. Hun forteller videre at medvirkning ofte diskuteres i personalgruppen og at caserefleksjoner er en del av dette arbeidet.

Ut fra første del ser jeg at informantene har noen like tanker om medvirkning. De begge ser på medvirkning som en betydningsfull vei til læring når det kommer til sosialkompetanse og selvfølelse hos barnet. Informant 1 poengter betydningen og retten barna har til å ta avgjørelser og være med og bestemme. Informant 2 tilføyer at det også handlet om at de voksne må slippe noe kontroll og at medvirkning legger opp til at alt ikke hele tiden skal være styrt av voksne.

4.2 Medvirkning i praksis

I denne delen av intervjuet ble spørsmålene mer orientert mot praksis. Jeg ville vite hvordan de yngste i deres barnehager opplever medvirkning. Til dette brukte jeg en praksisfortelling der informantene måtte forklare meg hvordan de ivaretar medvirkning og barns spontane innspill ut fra en konkret situasjon.

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

Prsksisfortelling:

«Pedagogisk leder Ingrid skrur på vannet i vannet på stellerrommet. Eskil 1 år får ville føtter og armer, som tramper og klapper. Han lener seg mot vannstrålen, Ole 1 år kommer løpende til vannet, blikket deres møtes. Pedagogisk leder Ingrid ber guttene om og stoppe, med de fortsetter, Ingrid sier: «Jeg skjønner at dette var morsomt» og slår av vannet»

Informant 1 kjenner seg igjen i denne situasjonen og legger til at 1 åringer og vann er noe helt magisk. Hun bemerker at det var morsomt at guttene så hverandre i denne situasjonen og at de var i et samspill. Hun betegner det hele som en fin situasjon.

Jeg spør hva hun tenker om utfallet av historien, og pedagogens valg. Hun svarer at hun skjønner at pedagogisk leder avbrøt leken da hun sikkert var opptatt med et annet stell og var alene. Hun legger til at barna ikke kan leke med vann alene. Hun mener pedagogisk leder kan «flette inn» en vann lek en dag det skulle passe seg.

Jeg er litt snar til å si nei egentlig, tiden og klokka er den store ulven. Vi har mange rutiner som må overholdes for tryggheten og strukturen sin del, den vil jeg ikke fjerne under noen omstendigheter. Samtidig er det dette med bemanning, vi har ikke alltid nok hender tilstede for spontane ting. Ikke for det da, vi er jo spontane noen ganger men. Jeg tar meg selv i dette med ordet nei mange ganger, hvorfor sa jeg egentlig nei nå? Det var faktisk ikke rett, som pedagog er jeg hele tiden i en modningsprosess.

Hun legger til at de yngste alltid får delta ut fra sitt ståsted. *«Dorull flaggermusene vi lagde i går, ja de ble nå slik de ble»* Hun utdyper dette med at hun under formingsaktiviteter aldri lager produktene for dem, eller poengterer ovenfor barna at fargen er gal eller øynene settes på feil sted. Hun forteller videre at ellers i det daglige er de yngste delaktige under måltidene. De velger selv påleggssort og hvilken frukt de foretrekker også videre. Hun mener de yngste kan være med å bestemme innenfor de rammer det lar seg gjøre. Hun begrunner dette med at de yngste ikke har forutsetning for å forstå at om de går ut på vinteren uten ulltøy under dressen blir de kalde og kanskje syke. Hun mener at det er hennes oppgave som voksen å passe på slikt og ta ansvaret i en slik situasjon. *«Noen ganger kan de da få velge hvilken ullgenser de vil ha, så er det liksom greit, noen ganger funker det helt ned til 1 år»*

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

Hun legger til at observasjoner av de yngstes behov og interesser tas med når hun skriver planer, men at hun også kan sette i gang spontane aktiviteter av ting hun har observert barna synes er gøy, eller ting hun mener de trenger å øve på når situasjonen tillater det.

Informant 2 poengterer i forhold til praksisfortellingen at hun vet at vann for 1 åringene er kjempe gøy. Hun tolker ut fra dette at guttene syntes dette var spennende. Til utfallet av denne situasjon og pedagogens avgjørelse sier hun at hun muligens ikke hadde trengt å avslutte leken, men hun synes dette er vanskelig å kommentere da hun ikke vet historien rundt situasjonen. Hun legger til at voksne alt for ofte sier nei, fordi voksne ofte problematiserer. I dette tilfelle at barna skal bli våte. Hun sier videre at mange slike avbrytelser skjer *«fordi vi ikke er herre over situasjonen»* noe hun forklarer med manglende og for mye organisert tid.

Alt skal være så organisert, mange ganger må man tenke fort, ta en rask avgjørelse der og da, så går man litt med strømmen, følger rytmen, ja det er faktisk flaut og si altså, men det ligger noe der

Avslutningsvis mener hun at denne pedagogiske lederen burde legge opp til vannlek ved en senere anledning. På spørsmål om hvordan de yngste på avdelingen opplever medvirkning svarer hun: *«Jeg er opptatt av det fysiske miljøet, at alt av leker og materialer skal være tilgjengelig slik at de kan gå fritt og finne frem det de ønsker, ikke bare bruke det som blir lagt på gulvet»* Interesser og behov hun ser finnes i barnegruppen flettes inn i planer og tema for samlingsstundene. Dette avgjør hvilke sanger som synges, tema på leker som settes i gang, bøker som leses også videre.

Jeg prøver også etter beste evne dette med at vi voksne må bli flinkere til å slippe kontrollen, vi sier for ofte nei, jeg prøver å ta meg selv i dette. Ikke tenke problemer og begrensninger, men våge å la ting skje

Begge informantene oppfattet guttenes glede med vannleken, men ingen av informantene mente pedagogen brøt med barns rett til medvirkning ut fra situasjonen. Informantene mente at løsningen var at pedagogisk leder Ingrid i praksisfortellingen tok denne interessen til etterretning og legger opp til vann lek en dag det passet seg bedre. Begge informantene utdypet situasjon med at det er vanskelig å følge opp små impulser fra barna i en hektisk hverdag. En hverdag med masse rutiner som er viktig å overholde for de yngstes behov for

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

forutsigbarhet. Begge hentydet at de jobbet med å våge og slippe kontroll og bli flinkere til å ikke si nei, når det egentlig ikke er grunn for det.

5,0 Drøfting av funn.

Målet med denne undersøkelsen var å finne barnehagelærernes forståelse av medvirkning for de yngste. Dette er et lite forskningsstudie som baserer seg på informasjon fra to barnehagelærere. Jeg kan derfor ikke generalisere mine funn, men jeg kan bidra til å sette fokus på temaet, som igjen kan danne grunnlag for viktige refleksjoner i fagfeltet.

Når jeg sammenligner oppsummeringene under hver halvdel i analysedelen finner jeg to svar. Et svar som rommer barnehagelærernes tanker og kunnskaper om medvirkning og et svar som forklarer deres praksis og tanker om medvirkning i praksis. Ut fra dette har jeg kommet frem til at barnehagelærernes kunnskap og tanker om medvirkning ikke harmonerer med deres praksis på området. Deres forståelse av medvirkning for de yngste forstås ut fra dette som innlært og metodisk rettet. I første del av intervjuet viste begge meg at de visste hva medvirkning hadde å si i forhold til barns læring og utvikling både sosialkompetanse, dannelsen av selvfølelse og voksnes respekt for barnas uttrykksmåter. At de yngste har rett i å få delta fra sitt ståsted og at alt ikke skal være så organisert hele tiden. Svarene kan vise meg en innlært riktighet. Denne kunnskapen kan for eksempel blitt hentet fra Rammeplan for barnehagen eller temaheftet som omhandler barns medvirkning i barnehagen. Da fokuset ble rettet mot praksis var samtaleemnene i stor grad rettet på praktiske problemer som utfordret deres mulighet til å gi de yngstes rett til medvirkning. Berit Bae (2012) hevder at medvirkning utfordrer tradisjonelle voksenroller, noe som krever at den voksne reflekterer kritisk over sitt syn på barnet og den dominerende relasjonen mellom barn og voksen. Det som er utfordrende med dette er at det kreves at den voksne ser den gjensidige avhengigheten som fins i relasjonen mellom den voksne og barnet. Den voksne også er i utvikling og på vei. Barnet er avhengig av den voksne, men den voksne er også avhengig av barnet for å lære mer om det.

For at rutiner og organisering i barnehagedagen ikke skal stå som et hinder for barnets rett til medvirkning, mener jeg det er av avgjørende betydning hvilket barnesyn barnehagelæreren har som et grunnlag for de valg som gjøres. Ser man yngste som en aldersgruppe som innehar mangler og behov for kunnskaper og korrigeringer, blir man selv som voksen i en dominerende maktposisjon, ved å være den i samspillet som er gitt mandat til å legge føringer for hva som trengs og hvilket behov barnet har. Her kan det så bli en trygghet for

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

barnehagelæreren og kamuflere seg i et mønster av rutiner og organisering. Finnefoss og Jansen, (2012) hevder at planlagt læringsarbeid utøves med varierende grad av kontroll. Å slippe barnet til med egne innspill skaper uforutsigbare situasjoner fordi vi ikke riktig vet hva barnet ønsker eller vil. Johannesen og Sandvik (2008) betegner dette som tvilens mellomrom, der pedagogen ikke riktig vet hvordan hun kan gå videre. Jeg kan se på informantenes betegnelse av de problematiske sidene ved medvirkning som et spenningsfelt mellom det planlagte og det uforutsette, der barnehagelærerne blir utfordret til å ta kvalifiserte valg. Nettopp i dette spenningsfeltet ligger erkjennelsen av barnesynet, som gir barnet muligheten til medvirkning eller som velger å prioritere det vekk. Informant 2 fortalte meg at hun mange ganger ikke følte seg «herre over situasjonen» og at hun bare «følger strømmen og rytmen.» Hun la til at dette var «flaut å si» men, bekreftet at det var sånn det var. Hun mente de voksne måtte bli flinkere til å «slippe kontroll og våge å la ting skje» Dette sier meg at hun i utgangspunktet har eid et barnesyn som ser på barnet som subjekt. Hennes forståelse av medvirkning kan favne noe bredere enn det innlærte og metodiske, men at hun i hverdagens rutiner og plikter har gitt noe slipp på sitt barnesyn og tilpasset seg rutineene. Her har hun funnet en type kontroll og oversikt i situasjonen som er blitt en integrert del av henne.

5.1 Tilnæringsmåter til medvirkning.

Informantene fortalte meg at de var observante og lydhøre ovenfor barnas innspill og ønsker, som de igjen diskuterte med personalet og tok hensyn til når de skrev planer. At valg av sanger og leker som ble satt i gang også var hentet fra behov som var i barnegruppen. Dette er medvirkning, jeg vil kalle den for den metodiske delen av medvirkning, den som lar seg tallfeste og gjør seg målbar og som har forhåndsbestemte mål. Det er den delen av medvirkning man kan tone seg ned til, den delen som fastholder barnet med mangler og behov for økt kunnskap. I den metodiske delen av medvirkning er det pedagogen som setter standarden. Det er pedagogen som stimulerer, legger til rette for og tilbyr ut fra hennes tolkninger av det barnet tidligere har uttrykt. Et barnesyn som bygger på barnet som et subjekt, ville barnehagelærerne i større grad vært opptatt av det informantene selv nevnte. «La dem delta fra sine premisser» eller å «slippe kontroll å våge å la ting skje» Men dette må gjøres fult ut, ikke bare i samtalen om temaet. Skal barnehagelærernes tanker og kunnskaper få pedagogiske konsekvenser må det handling til. Å se barnet som subjekt ville anerkjent barnets behov for å sove, selv om klokka ikke var der. Den ville ikke stilt kravet til barnet om å spise opp skorpa på fate før hun får mere melk i koppen. Guttenes glede ved

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

vannlek hadde blitt respektert på lik linje med de sosiale og betydningsfulle øyeblikkene voksne har seg imellom på jobb, som ingen stanser oss i og som betyr mye i en hektisk hverdag. Et syn på barnets uttrykk som reelle og meningsbærende ville tatt hensyn til barnets innspill i øyeblikkene mellom rutinene så vel som i planlagte aktiviteter. En av informantene sa « *de skal få delta ut fra egne premisser*» Dette forutsetter at det er de yngstes premisser som blir lagt til grunn, og ikke bli på premisser fra de voksnes tolkning av situasjonen. Barns medvirkning handler om at den voksne ikke møter barnet ut fra kunnskaper hun har om en aldersgruppe, men at hun møter barna ut fra at alle er medmennesker.

Mine informanter viser altså et sprik mellom sin kunnskap om medvirkning og det praktiske arbeidet på avdelingene. Konsekvensen blir at barna blir fratatt en del av sin lovfestede rett til medvirkning gjennom hele barnehagedagen. Deres forståelse av medvirkning konsentrerer seg om barns valgmuligheter og deres evne til å fange opp betydningsfulle signaler fra barna som senere integreres i planverket. Som jeg har vist til, ble medvirkning problematisert ut fra dårlig tid, lite bemanning, betydningen av faste rutiner og en sterkt organisert hverdag. Mine forskningsresultater støttes opp av forskningsresultater av Berit Bae (2012). Hennes resultater viste også til denne kløften som fins mellom medvirkning som kunnskap og det praktiske området. Forskningen hennes viser også til at medvirkning for de yngste settes på vent fordi de ansees for unge for å vite hva som er best, og at pedagogene legger opp til medvirkning under voksenstyrte og tidsavgrensede perioder, som for eksempel i en samlingsstund. Hva skal så til for å endre dette, slik at barns rett til medvirkning blir bredere dekket og slik at de yngste får det de har krav på?

5.2 «som pedagog er jeg hele tiden i en modningsprosess»

Som tidligere nevnt trakk jeg ut en av mine informanters utsagn «*Våge å la ting skje,*» hun fortalte videre om medvirkning som noe som oppsto når voksne slapp litt av kontrollen. Hun fortalte videre om medvirkning la opp til at alt ikke hele tiden skal være så voksenstyrt. Hun la til «*det blir at jeg følger strømmen og rytmen,*» hun viste meg med dette at hun kjenner til den spontane medvirkningen. Uten å være for bastant kan hennes oppfatning av de yngste være bygget på å se barnet som subjekt. Men at hverdagen hun gjennom mange år har stått i, der hun har følt på klemmen mellom det planlagte og det spontane, mellom læringsmål og kontroll gradvis har ført til at rutinene, organiseringen og den metodiske delen av medvirkning har blitt en integrert deler av henne. Hun betegnet dette selv som å følge

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

strømmen og rytmen. Grunnen til at jeg tar dette opp nå igjen er fordi dette også kan tyde på at vi kan snu situasjon.

Barns medvirkning kom inn i rammeplanen i 2006, vi kan derfor se på dette temaet som nytt i barnehagefaget. Barns medvirkning utfordrer pedagogenes barnesyn, et syn på barnet som sitter langt inne i pedagogen og er dannet gjennom et langt liv av personlige erfaringer og overbevisninger. Et slik tema vil derfor ta tid og integrere. Det er grunn til å tro at det ikke enda har slått rot hos pedagogene fullt ut. Barnehagelærerne bør bli belyst av hva medvirkning innebærer utover det metodiske, og like viktig få belyst hva medvirkning ikke er. Man bør få avlivet misforståelsene om medvirkning som fri flyt og personalets tap av kontroll. Her må man tenke nytt og den viktigste delen av denne dannelsesprosessen ville vært å bli utfordret og stilt ovenfor refleksjoner av sitt eget syn på barnet og sin rolle ovenfor det. Det må legges til rette slik at barnehagelærerne får muligheten til å få en ny bevissthet. Men økt fokus, mere faglige refleksjoner mener jeg det ligger grunn til å tro at barns medvirkning vil få større og bredere plass i barnehagen.

6.0 Konklusjon og avslutning.

Hvilken forståelse har barnehagelærerne av medvirkning for 1 åringene?

Ut fra teorier om barns medvirkning med fokus på de yngste og kvalitative forskningsintervju har jeg analysert og drøftet meg frem til at forståelsen barnehagelærerne har av medvirkning for 1 åringene er innlært og metodisk rettet.

Rapporten har forsøkt å belyse sidene av forståelsen barnehagelærerne har for medvirkning ovenfor de yngste. Resultatet viste seg at deres kunnskaper om medvirkning ikke samsvarte med deres praksis på området. De fortalte meg at de var åpne for barns innspill, at barna hadde rett til medvirkning og at dette var læringsbærende ovenfor sosialkompetanse. Når vi rettet spørsmålene til praksis ble medvirkning problematisert, og det kom frem at det var vanskelig å ivareta medvirkningen i en travel hverdag med mange rutiner og mye organisering.

Barns medvirkning er en filosofi som tufter på et syn på barnet som et subjekt, at barnet er en likeverdig part i samspillet. Dette er et barnesyn som er nytt og på vei, men ikke etablert fullt ut. Med økt fokus på området, refleksjoner og mer kunnskap vil det hjelpe til med å la barns

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

medvirkning få plass i barnehagen, slik at alle barn, inkludert de yngste, selv om de er ny i livet får sin lovgitte rett til medvirkning.

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

Litteraturliste.

- Bae, B., Eide, B.J., Winger, N. & Kristoffersen, A.E. (2006). Temahefte for barns medvirkning. Oslo : Kunnskapsdepartementet.
- Bae, B. (2012). Kraften i lekende samspill. I B. Bae (red.), Medvirkning i barnehagen: Potensialer i det uforutsette Bergen : Fagbokforlaget.
- Dallan, O. (2012). Metode og oppgaveskriving. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Fredriksen, B. (2013). Begripe med kroppen: Barns erfaringer som grunnlag for all læring Oslo: Universitetsforlaget.
- Jansen, K.E. (2013). På sporet av medvirkning og læring. Bergen: Fagbokforlaget.
- Johannesen, N. og Sandvik, N. (2008). Små barn og medvirkning: noen perspektiver. Oslo: Cappelen Akademiske Forlag.
- Johansson, E. (2011). Små barns læring: møter mellom barn og voksne i barnehagen. Oslo: Gyldendal Akademisk
- Norli, W. og Bess, S.M. (2011). Tilstedeværende voksne og medvirkende barn: endringsarbeid i barnehagen. Oslo: Universitetsforlaget
- Kunnskapsdepartementet, (2005). Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Oslo: Kunnskapsdepartementet.
- Sandvik, N. (2006). Temahefte om de minste barna i barnehagen Oslo: Kunnskapsdepartementet.

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

Vedlegg 1

FORESPØRSEL OM DELTAGELSE PÅ UNDERSØKELSE BASERT PÅ INTERVJU.

Mitt navn er jeg er førskolelærerstudent ved Høgskolen i Nesna. Dette siste og fjerde studieåret skal jeg skrive profesjonsoppgave i pedagogikk. Denne oppgaven baserer seg på et forskningsstudie, og i den anledning spør jeg deg om du kan tenke deg å være informant til mitt forskningsprosjekt.

Jeg ønsker å undersøke førskolelærerens tanker og oppfattelse rundt medvirkning angående de yngste i barnehagen, samt hvordan hun/han jobber for å tilrettelegge for dette.

Under intervjuet ønsker jeg å benytte lydopptak av samtalen vår, dette for å få mest mulig korrekt gjengivelse av dine svar. Intervjuet vil ta rundt 30 minutter.

Det er jeg som er gjennomfører av dette prosjektet, Anita Berg-Olsen er fagansvarlig og min veileder ved Høgskolen i Nesna.

Jeg skulle ha et ønske om å få gjennomført intervjuene i uke 42. (12-16. Oktober) Intervjuet kan foregå på det tidspunktet på døgnet det måtte passe dine behov. Som informant har du 100% anonymitet, altså alle opplysninger som blir brukt vil bli avidentifisert i oppgaven, og innsamlet data makuleres når oppgaven er ferdig, desember 2015.

Jeg håper dette kan være av interesse for deg.

Jeg kan kontaktes på tlf.....

Med vennlig hilsen.....

Fagansvarlig.....

Hvilken forståelse har barnehagelæreren av medvirkning for 1 åringene?

Vedlegg2

Intervjuguide.

Tema : Barnehagelærerens forståelse av medvirkning for 1 åringene.

Del 1. Kunnskaper synspunkter for medvirkning for 1 åringene.

Hvilke tanker har du rundt begrepet medvirkning for 1 åringene i barnehagen?

Hvilken betydning har medvirkning. (barnet/pedagogen)

Ser du noen begrensninger i forhold til alder når det kommer til medvirkning?

Er medvirkning et område du føler deg trygg på eller trenger mer kunnskap om?

Del 2. Medvirkning i praksis.

«Pedagogiskleder Ingrid skrur opp vannet i vannkranen på stellerrommet, Eskil 1 år får ville føtter og armer, som tramper og klapper. Han lener seg mot vannstrålen, Ole 1 år kommer løpende til vannet, blikket deres møtes. Pedagogisk leder Ingrid ber guttene om og stoppe, med de fortsetter, Ingrid sier: «Jeg skjønner at dette var morsomt» og slår av vannet»

Tanker rundt praksisfortellingen.

Refleksjoner rundt pedagogens avgjørelse.

Hvilken annen løsning hadde vært aktuell?

Hvordan opplever dine 1 åring medvirkning i barnehagen?